

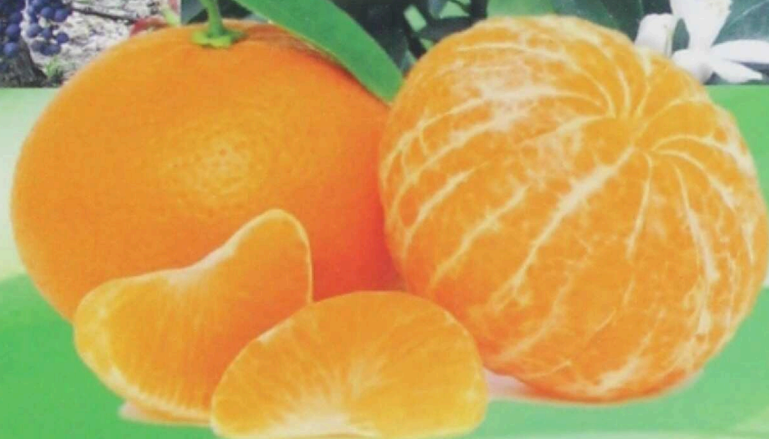
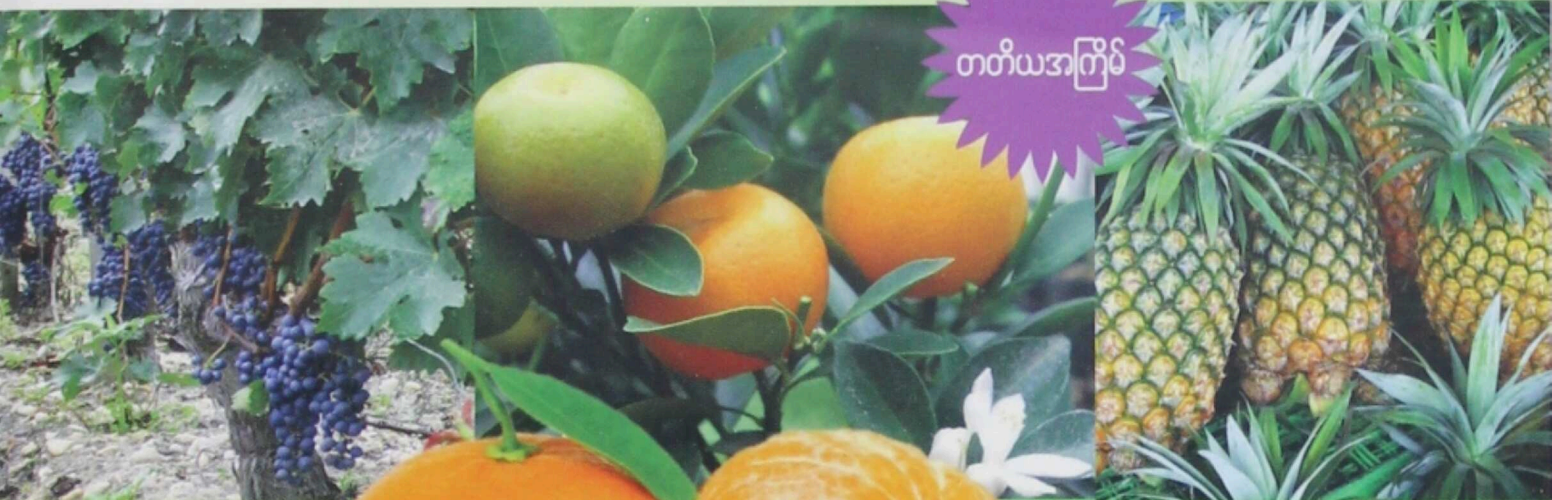

အမျိုးသားစာပေဆုရစာအုပ်

လိမ္မော်နှင့် နှစ်ရှည်သီးပင် စိုက်ပျိုးရေး

တတိယအကြိမ်

ဒေါက်တာချစ်

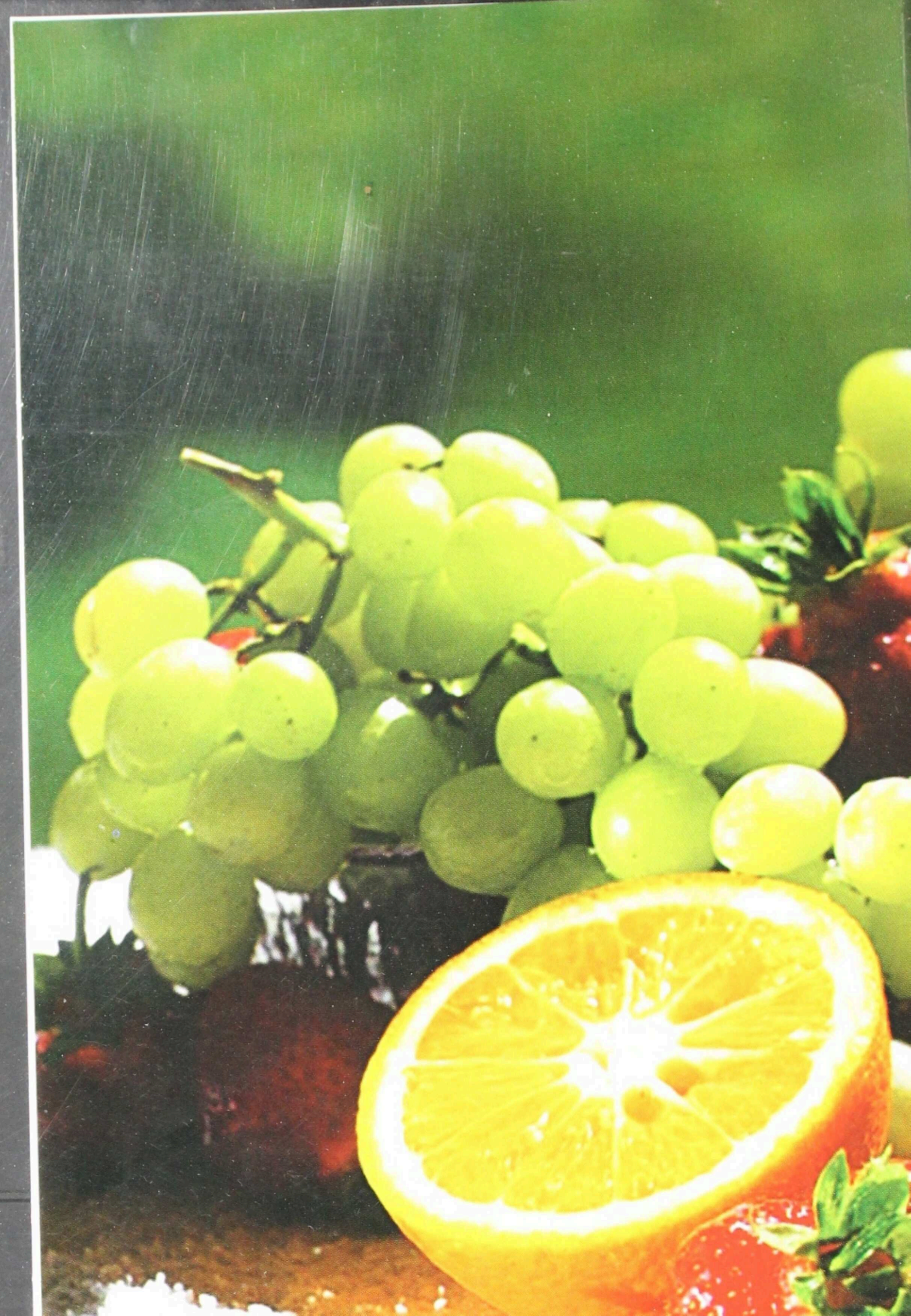
B.Sc(Ag);Ph.D(Ag.Sc)

(တစ်သက်တာစာပေဆုရှင်)

တတ်သိပညာ၏ အနှစ်သာရသည်
(လူသားအကျိုးအတွက်) အသုံးချရန် ဖြစ်သည်။

*The Essence of Knowledge is,
having it, to apply it.*

Confucius - B.C-551-479

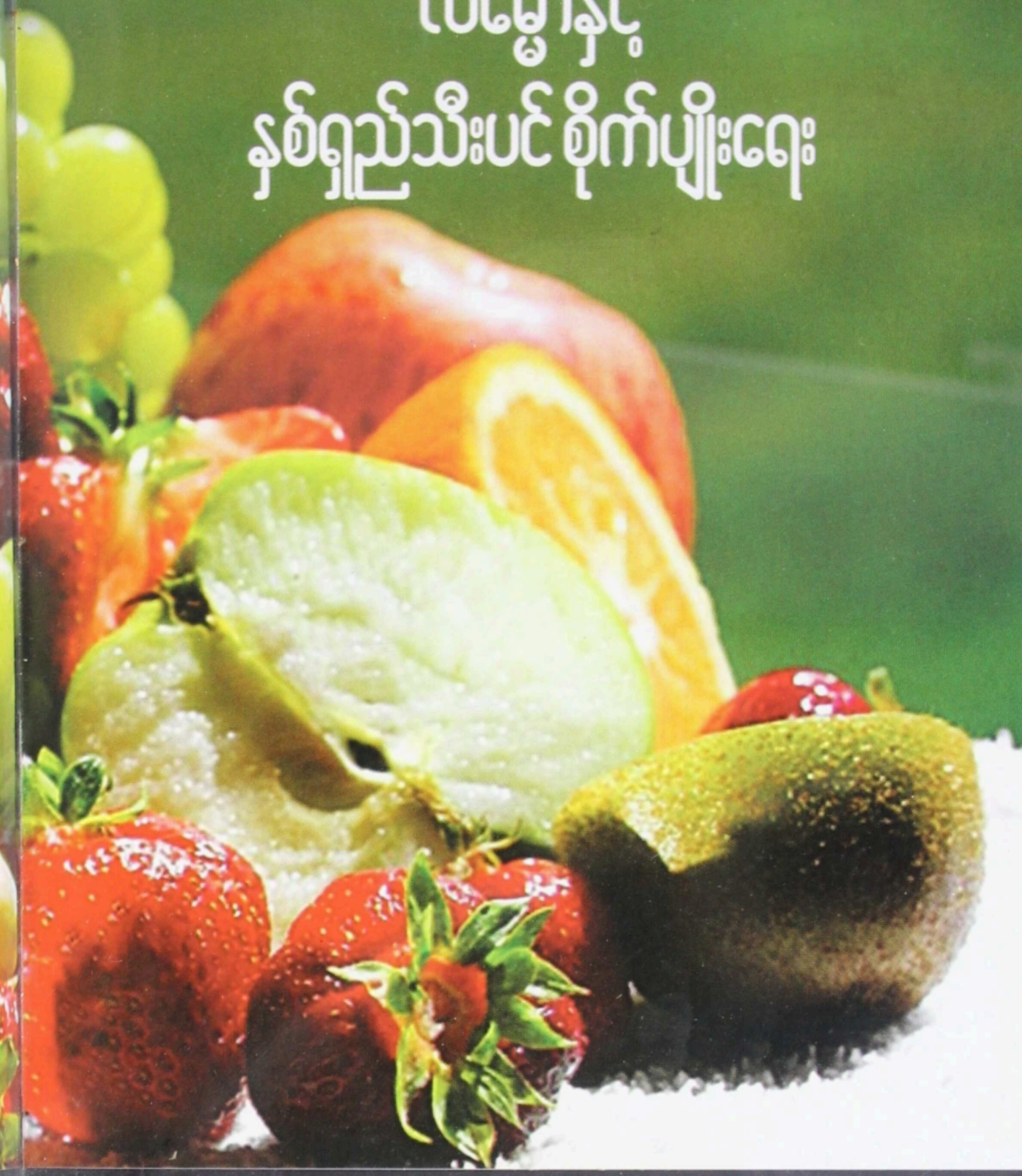

အမျိုးသားစာပေဆုရတအုပ်

ဒေါက်တာချစ်

B.Sc(Ag);Ph.D(Ag.Sc)
(တစ်သက်တာစာပေဆုရှင်)

လိမ္မော်နှင့်
နှစ်ရှည်သီးပင် စိုက်ပျိုးရေး

စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်သည်
ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု စသော သဘာဝ
အခြေအနေပေးမှုကို စောင့်ဆိုင်းနေရန်မဟုတ်။
မိမိစိုက်ပျိုးလိုသော အပင်နှင့်
သဘာဝအခြေအနေတို့ကို
ကိုက်ညီအောင် ဖန်တီး၍
စိုက်ပျိုးရယူရမည်သာဖြစ်သည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်
အမျိုးသားစာပေဆုရစာအုပ်

လိမ္မော်နှင့် နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ပျိုးရေး

ဒေါက်တာချစ်

B.Sc(Ag);Ph.D(Ag.Sc)
(တစ်သက်တာစာပေဆုရှင်)

ပြည်ထောင်စု

ပြည်ထောင်စု

ပြည်ထောင်စု

ပြည်ထောင်စု

ပြည်ထောင်စု

စာအုပ်ပုံနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာမှတ်တမ်း

လိမ္မော်နှင့် နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ပျိုးရေး

ရေးသားပြုစုသူ - ဒေါက်တာချစ်

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း - (တတိယအကြိမ်)

ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ် - ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

အုပ်ရေ-၅၀၀

တန်ဖိုး - ၅၀၀၀ ကျပ်

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - ကိုကိုမြင့်

ထုတ်ဝေသူ - ဦးကိုကိုမြင့် (ဒူးယားစာပေ)

အမှတ်(၂၅၃)၊ ဗိုလ်မြတ်ထွန်းလမ်းမကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊

ဟင်္သာတမြို့နယ်၊ ဒူးယားမြို့။ ၀၉-၅၁၅၄၄၆၃

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်မျိုးနွယ် (Sky Printing House)

(မြဲ-၀၉၆၂၅)

အမှတ်၁၉(ဘီ-၁)၊ ၅၅လမ်း၊ (၂)ရပ်ကွက်၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး- အမေဥယျာဉ်စာအုပ်တိုက်

ဒေါ်ခင်စန်းအေး (ဖြန့်ချိရေးတာဝန်ခံ)

ဖုန်း ၀၉-၅၁၅၄၆၅၂

ယခုခေတ်တွင်မူ ထိုသစ်သီးဝလံများကို အခြေခံ၍

စက်ရုံ အလုပ်ရုံများကိုပါ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်သွားရန် လိုအပ်

နေပြီဖြစ်သည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ ထူထောင် လုပ်ကိုင်

မည်ဆိုပါက စိုက်ခင်းကြီးများကိုပါ ထူထောင်ရမည်

ဖြစ်သည်။

ယခုခေတ်တွင်မူ ထိုသစ်သီးဝလံများကို အခြေခံ၍
စက်ရုံ အလုပ်ရုံများကိုပါ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်သွားရန် လိုအပ်
နေပြီဖြစ်သည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ ထူထောင် လုပ်ကိုင်
မည်ဆိုပါက စိုက်ခင်းကြီးများကိုပါ ထူထောင်ရမည်
ဖြစ်သည်။

Agriculture and human welfare

There is no Profession which can be compared in importance with that of Agriculture, for to it belongs the production of food for man and animal, on it depends the welfare and development of the whole Human species, the richest of states and all commerce. There is no other profession in which the application of correct principles is productive of more beneficial effects or is of greater or more decided influence.

Justus Von Liebig, Germany

Agriculture

At the head of all sciences and arts,
At the head of civilization and progress,
Stands not militarism, the science that kill, not
commerce, the art that accumulates, but Agricul-
ture,
The mother of all industries and the maintainer
of Human-life.

GARFIELD

ရှေးယခင်က ပြန်ကျနေသော စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်များနှင့်
ယခုခေတ် တိုးတက်နေသော စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်များကို
လက်လှမ်းမီသမျှစုစည်း၍ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ပြီးပြည့်စုံပြီဟု
မဆိုသာ။ ထို့ကြောင့် တတ်သိ ပညာရှင်များ၊ အတွေ့အကြုံရှိသူ
များက ဆက်လက်ဖြည့်စွက်သွားကြရန် အစဉ်လိုအပ်နေမည်သာ
ဖြစ်သည်။

၂၆ ရာသီတို့၌ မြို့တို့၌ အလွန်၍ တစ်ခါ နေရာ

၂၇ ရာသီတို့၌ မြို့တို့၌ အလွန်၍ တစ်ခါ နေရာ

၂၈ ရာသီတို့၌ မြို့တို့၌ အလွန်၍ တစ်ခါ နေရာ

၂၉ ရာသီတို့၌ မြို့တို့၌ အလွန်၍ တစ်ခါ နေရာ

၃၀ ရာသီတို့၌ မြို့တို့၌ အလွန်၍ တစ်ခါ နေရာ

မြို့တို့၌

မြို့တို့၌

မာတိကာ

နိဒါန်း
အမှာစာ

၁၅
၁၇

အခန်း (၁)

ရှောက်မျိုးနွယ်ဝင်အပင်များ

၁။ လိမ္မော်ပင်စိုက်ပျိုးရေး

က။	လိမ္မော်မျိုး	၂
ခ။	ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝ အခြေအနေ	၂
ဂ။	အပူချိန်	၂
ဃ။	မိုးရွာခြင်းနှင့် လေထုစိုထိုင်းခြင်း။	၂
င။	နေရောင်ခြည်	၂
စ။	လေတိုက်ခတ်ခြင်း	၂
ဆ။	အပင်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အပူချိန်နှင့် အစိုဓာတ်	၂
ဇ။	အပင်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးခြင်း	၂
ဈ။	မျိုးအလိုက် အပူအအေး လိုအပ်ချက်	၂
ည။	မြေအမျိုးအစား	၂
ဋ။	အောက်ခံပင်	၂
ဌ။	ကိုင်းဆက်မျိုးပင်	၂
ဍ။	ဈေးကွက်အခြေအနေ	၂
ဎ။	ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု	၂

၈၈။	အပင်အကွာအဝေး	၃
တ။	စိုက်ကျင်း	၃
ထ။	ပျိုးပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	၃
အ။	ရေသွင်းခြင်း	၄
ခ။	ပေါင်းမြက်ရှင်းခြင်း	၄
န။	မြေဩဇာကျွေးခြင်း	၃
ပ။	အကိုင်းဖြတ်ခြင်း	၃
ဖ။	ပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ်နိမ်နင်းခြင်း	၃
ဗ။	အသီးဆွတ်ခူးခြင်း	၄
ဘ။	သိုလှောင်ခြင်း	၄
မ။	အထွက်နှုန်း	၄
ယ။	လိမ္မော်တစ်ပင်အတွက် ကျင်းဖွဲ့၍ ရေတစ်ကြိမ်သွင်းရန် ပမာဏ	၄
ရ။	ကမ္ဘာ့ရှောက်မျိုးနွယ်ဝင်အပင်များ	၄
လ။	လိမ္မော်သီး၏ အာဟာရဓာတ်	၄
ဝ။	လိမ္မော်သီး၏ ဆေးဘက်ဝင်မှု	၄
သ။	ရှောက်မျိုးနွယ်ဝင် အသီးများ	၅

အခန်း (၂)

တောင်ပေါ်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသော အခြားသီးပင်များ

၂။	ကော်ဖီပင် စိုက်ပျိုးရေး	၆
၃။	လိမ္မော်နှင့် ကမ္ဘာ့လှောင်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၆
၄။	မက္ကာဒေးမီးယားပင် စိုက်ပျိုးရေး	၇
၅။	လိုက်ချီးပင် စိုက်ပျိုးရေး	၇

၆။	မက်မန်းပင် စိုက်ပျိုးရေး	၈၀
၇။	မာလကာပင် စိုက်ပျိုးရေး	၈၅
၈။	သရက်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၈၉
၉။	နာနတ်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၉၅
၁၀။	စပျစ်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၀၀
၁၁။	ကင်ပွန်းပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၀၃
၁၂။	ဆူးပုပ်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၀၇
၁၃။	လက်ဖက်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၂၀
၁၄။	ပန်းသီးပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၂၇
၁၅။	သစ်သော့ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၃၀
၁၆။	ထောပတ်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၃၅
၁၇။	သစ်အယ်ပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၃၉
၁၈။	သစ်ကြားပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၄၃
၁၉။	ဝါးပင် စိုက်ပျိုးရေး	၁၄၇

အခန်း (၃)

နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်များ

၂၀။	ကြိုတင်သိရှိထားရန်အချက်များ	၁၅၇
၂၁။	နှစ်ရှည်သီးပင်ခြံတည်ထောင်ခြင်း	၁၆၁
၂၂။	အပင်ရွေးချယ်ခြင်း	၁၇၃
၂၃။	ပျိုးပင်များစိုက်ပျိုးရေး	၁၇၅
၂၄။	မြေဆီလွှာ	၁၇၉
၂၅။	ရေသွင်းခြင်း	၁၈၅

၂၆။	ဓာတ်မြေဩဇာ	၁၇၉
၂၇။	အကိုင်းဖြတ်ခြင်း	၁၉၉
၂၈။	ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါကာကွယ်ရေး	၂၀၃
၂၉။	မျိုးပွားခြင်း	၂၀၅
၃၀။	သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်း	၂၀၇
၃၁။	နှစ်ရှည်သီးပင်များ၏ သဘာဝလိုအပ်ချက်	၂၀၉
၃၂။	နှစ်ရှည်သီးပင် စိုက်ပျိုးချိန်နှင့် အသီးဆွတ်ခူးချိန်	၂၁၃

အခန်း (၄)

အထွေထွေ

၃၃။	သစ်သီးတာရှည်အထားခံအောင် ပြုလုပ်ခြင်း	၂၁၇
	(က) အအေးခန်းတွင် သိုလှောင်ခြင်း	၂၁၈
	(ခ) လိမ္မော်၊ ကမ္မလာသီး	၂၃၀
	(ဂ) ပန်းသီး	၂၃၃
	(ဃ) စပျစ်သီး	၂၃၄
	(င) သစ်သော့သီး (သစ်တော်သီး)	၂၃၅
၃၄။	မိုးလေဝသ	၂၃၇
	(က) ဖွဲ့ဆိုချက်	၂၃၈
	(ခ) မိုးကြီးရွာရက် သတ်မှတ်ချက်	၂၄၀
	(ဂ) မိုးဦး၊ မိုးလယ်၊ မိုးနှောင်း ကောင်းမကောင်း မှတ်သားချက်	၂၄၀
၃၅။	သီးနှံအလိုက် စိုက်ပျိုးရက် သတ်မှတ်ချက်	၂၄၅
၃၆။	မြေဩဇာထက်သန်မှုရှိမရှိ	၂၄၇

၃၇။	နှစ်ရှည်သီးပင်ခြံတည်ထောင်ရာတွင် သတိပြုသင့်သောအချက်များ	၂၉
၃၈။	သီးပင်အမည်များ	၂၉
၃၉။	The Fruits of Myanmar (1935)	၂၆
၄၀။	ကိုးကားသောကျမ်းများ	၂၉

1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950

နိဒါန်း

စာရေးသူသည် နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးဖြင့် ပြည်တွင်း ပြည်ပမှ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်မျှ သင်ကြားလေ့လာခွင့်ရခဲ့သည်။ ထိုကျေးဇူးကိုလည်း စာရေးသူက နိုင်ငံတော်၏တာဝန်ကို နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်ခန့် ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ခဲ့သည်။ စာရေးသူ၏တာဝန်လည်း တစ်ခန်းရပ်ခဲ့ပြီ။ တာဝန်ကျေပြီဟု မိမိကိုယ်ကို ထင်မှတ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် တစ်ဆယ့်လေးနှစ်ခန့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားတစ်ခုတည်းကိုသာ အဓိကထား လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ခေတ်စနစ်များပြောင်းပြီး တောင်ပေါ်မြေပြန့်မကျန် ငြိမ်းချမ်း တည်ငြိမ်လာပြီ။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှအစ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးတွေလည်း တိုးတက်လာပြီ။ လယ်ယာကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးနှင့် ဘိန်းအစားထိုး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးများကိုလည်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြပြီ။

ထိုအခြင်းအရာများကို ကြားသိ တွေ့မြင်လာရသောအခါ ကာယအားဖြင့် မစွမ်းသော်လည်း ဉာဏအားဖြင့် နိုင်ငံတော်ကို ထပ်မံ၍ အလုပ်အကျွေးပြု ရန် စိတ်အားထက်သန်လာပြန်သည်။

ထပ်မံအလုပ်အကျွေးပြုနိုင်ရန် စာရေးရုံသက်သက်ဖြင့် မဟုတ်မူဘဲ လက်တွေ့ပြုသနိုင်ရန် ရည်သန်၍ စာရေးသူသည် ကိုယ်ပိုင် နှစ်ရှည်စားသုံး သီးပင်ခြံတစ်ခုကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထိုဥယျာဉ်ခြံသည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား တစ်ခုတည်းအတွက်သာ မဟုတ်ဘဲ စမ်းသပ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ပြီး နှစ် ရှည် စားသုံးသီးပင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ပညာပြန့်ပွားပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ် ထားသည်။ ထိုခြံကို မိမိကိုယ်တိုင် ကာယအားဖြင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်သဖြင့် လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေသူများကို နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် စာဖြင့် ညွှန်ကြား ပြသခဲ့ရ သည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်များကို စုစည်း၍ စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေ လျှင်လည်း နိုင်ငံတော်အတွက်ပါ အကျိုးပြုနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

ဤသို့သော ယုံကြည်ချက်များဖြင့် စာအုပ်ပြုစုရေးသားရာတွင် ရသ မြောက်အောင် မရေးသားနိုင်ချေ။ နှစ်ရှည်စားသုံးသီးပင် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင် ရာ အခြေခံအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ **‘ဆောင်ရန်နှင့်ရွှောင်ရန်’** တို့ကို **‘တိုတိ လိုရှင်း’** ဖြင့် စာဖတ်သူအများစု နားလည် သဘောပေါက်စေရန် အကျဉ်းချုံး၍ ရေးသားထားခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် **‘ဖတ်လို့ မကောင်းသော်လည်း မှတ်ဖို့ကောင်းမည်’**ဟု မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ပြုစု တင်ပြလိုက်ရပါသတည်း။

၂၀၀၄-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၂) ရက်
၁၃၆၆-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၁၃)

ဒေါက်တာချစ်
ဒုတိယဝန်ကြီး (ငြိမ်း)

၍ စက်ရုံ အလုပ်ရုံများကိုပါ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်သွားရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်သည်။
စက်ရုံ အလုပ်ရုံများ ထူထောင် လုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက စိုက်ခင်းကြီးများကိုပါ
ထူထောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

စနစ်တကျ စိုက်ခင်းကြီးများ ထူထောင်လိုလျှင် သီးပင်အကြောင်း၊
ရာသီဥတုအကြောင်း၊ မြေအကြောင်း၊ ရေအကြောင်း၊ လုပ်အားရရှိနိုင်မှု
အကြောင်း စသော စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်များကို အထိုက်
အလျောက် ကြိုတင် သိရှိ နားလည်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေးနှင့် ကုန်းမြင့်ဒေသ၌
ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် ရှေးယခင်က ပြန့်ကျဲနေသော
စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် ယခုခေတ် တိုးတက်နေသောစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်
များကို လက်လှမ်းမီသမျှ စုစည်း၍ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ပြီးပြည့်စုံပြီဟု
မဆိုသာ။ ထို့ကြောင့် တတ်သိပညာရှင်များ၊ အတွေ့အကြုံရှိသူများက
ဆက်လက်ဖြည့်စွက်သွားကြရန် အစဉ်လိုအပ်နေမည်သာဖြစ်သည်။

စာဖတ်သူများ၏တောင်းဆိုချက်အရ ဤစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ်
ရိုက်နှိပ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုအကြိမ်တွင် သစ်ကြား၊ သစ်အယ်နှင့် ထော
ပတ်ပင်တို့ကို ဖြည့်စွက်ထားပြီး၊ လိုအပ်သောနေရာများတွင် ဓာတ်ပုံများပါ
ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ဒေါက်တာချစ် B.Sc (Ag); Ph.D (Ag.Sc)

ဒုတိယကြီး (ငြိမ်း)

အခန်း (၁)

ရှောက်မျိုးနွယ်ဝင် အပင်များ

ရှောက်မျိုးနွယ်ဝင်မျိုး အများစုသည် လွန်ခဲ့သောနှစ် သန်း (၂၀) ကျော်က မလေးရှား၊ အရှေ့အင်ဒိုနီးရှားကျွန်းဆွယ်မှ စတင်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ လိမ္မော်ကမ္ဘာမျိုးသည် ကိုချင်ချိုင်းနား(Cochin China) ခေါ် ယခုဗီယက်နမ်တောင်ပိုင်း မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းဒေသမှလည်းကောင်း၊ လိမ္မော်ချဉ်နှင့် ရှောက်တို့သည် အရှေ့တောင်အာရှမှလည်းကောင်း၊ သံပရာသည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းမှလည်းကောင်း၊ ကျွဲကောသည် ထိုင်းနှင့် မလေးရှားမှလည်းကောင်း၊ ဂရိတ်ဖရူသည် အနောက်အိန္ဒိယမှလည်းကောင်း စတင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုခေတ်ပေါ်မျိုးများသည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ပေါ်ထွက်လာကြသည်။

အမျိုးအမည် (Type)၊ မျိုးစိတ် (Species)၊ မျိုးကွဲ (Varieties) အလိုက် ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု ကြိုက်နှစ်သက်မှု မတူညီကြချေ။ အပင်အမြင့်သည် ၂ ပေမှ ၂၀ ပေအထိ ရှိနိုင်သည်။ အသီးအရွယ်အစားသည် ပဲစေ့အရွယ်မှ ဘက်စကတ်ဘောအရွယ်အထိ ရှိနိုင်သည်။ အသီးအရောင်သည် အဝါဖျော့ဖျော့အရောင်၊ လိမ္မော်ရောင်၊ အနီရောင်သန်းသော လိမ္မော်ရောင်အထိ ရှိသည်။

လိမ္မော်ပင် စိုက်ပျိုးရေး

(က) လိမ္မော်မျိုး

လိမ္မော်မျိုးတွင် ခွံပွဲမျိုး၊ ခွံကျစ်မျိုးနှင့် လိမ္မော်ချဉ်မျိုးဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။ ခွံပွဲမျိုးတွင် မန်ဒရင်း (Mandarin) မျိုး၏ အခွံရောင်မှာ အဝါရောင် (သို့မဟုတ်) လိမ္မော်ရောင်နုနုဖြစ်သည်။ ဥပမာ-ဂျပန်မျိုး ဆပ်ဆုမ (Satsuma)။

တန်ဂျရင်း (Tangerine) မျိုး၏ အခွံရောင်မှာ လိမ္မော်ရောင်ရင့်ရင့် (သို့မဟုတ်) အနီရောင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - အမေရိကန်မျိုး ဒန်စီ (Dancy)။

ခွံကျစ်လိမ္မော် (ကမ္ဘာလွှာ = ထုံကျင်) မျိုးတွင် ချက်ပါသောမျိုး (ချက် ပြု) ဥပမာ - ဝါရှင်တန်နေဗယ် (Washington Navel)။ အများသုံးမျိုး (Common Orange)၊ ဥပမာ - ဗာလင်းစီးယား (Valencia)။ ပတ္တမြား

ဒေါက်တာချစ်

B.Sc(Ag);Ph.D(Ag.Sc)
(တစ်သက်တာစာပေဆုရှင်)

လိမ္မော်နှင့် နှစ်ရှည်သီးပင် စိုက်ပျိုးရေး

